

1. B Ö L Ü M

Adli Psikiyatri Açısından Kleptomani ve Simülasyon Ayrımı

Süleyman KORKUT¹
Fatmagül ASLAN²
Zehra Zerrin ERKOL³

Giriş

Kleptomani, kişisel kullanım veya parasal değerleri açısından gerekli olmayan nesnelere çalma dürtülerine direnmede tekrarlayan başarısızlık olarak tanımlanan bir ruhsal hastalıktır. Çalma eylemi öncesinde artan gerginlik, eylem sırasında rahatlama ve zevk alma duyguları yaşanır. Çalma eyleminin; öfke ve intikam göstergesi olarak gerçekleştirilmemesi, bir hezeyan ya da halüsinasyona yanıt olarak yapılmaması, davranış bozukluğu, manik dönem veya antisosyal kişilik bozukluğu ile daha iyi açıklanması gerektiği ifade edilmektedir (1).

Olay sonrasında suçluluk veya pişmanlık hissi bazen olabilir, bazen de olmayabilir, hastalığın tam kriterleri içinde pişmanlık ya da suçluluk duyulması yer almamaktadır. Çünkü çalma davranışı genellikle ego-distonik⁴ olabilirken bazı kişilerde ego-sintonik⁵ olabilmektedir. Çalınan nesnelere, bireyler için tipik olarak çok az değere sahip olan ve genellikle başkalarına verilen nesnelere. Zaman zaman da kişi çalınan

nesnelere istifleyebilir veya gizlice onları iade edebilir. Genellikle hırsızlıkları önceden planlamazlar veya yakalanma olasılığını tamamen hesaba katmazlar. Hırsızlık, başkalarının yardımı veya işbirliği olmaksızın yapılır. Kleptomani hastalığı olan bireyler tipik olarak hırsızlık dürtüsüne direnmeye çalışırlar, eylemin yanlış ve anlamsız olduğunun farkındadırlar. Kişiler eylem sırasında yakalanmaktan korkmakta ve genellikle hırsızlık nedeniyle kendisini suçlu hissetmektedirler. Genel popülasyondaki prevalansı çok nadirdir; yaklaşık %0,3–%0,6 arasındadır ve kadınlarda erkeklerden üç kat daha fazla görüldüğü bildirilmektedir (1). Engellenemeyen çalma dürtüsü yakınması ile hekime başvuru sayısı, hastaların bu durumdan utanmaları ve gizlemeleri nedeni ile yok denecek kadar azdır (2). Kişilerde kleptomani ile birlikte başka psikiyatrik hastalıklar da bulunabilir. Major depresyon, bipolar bozukluk, obsesif kompulsif bozukluk başta olmak üzere anksiyete bozuklukları, madde kullanım bozuklukları (özellikle alkol kullanım bozukluğu) ve diğer y-

¹ Uzm. Dr., SBÜ Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, dr.korkut@hotmail.com

² Uzm. Dr., SBÜ Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, drfatmagulaslan@yahoo.com

³ Prof. Dr., Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Tıp Fakültesi, zerrinerkol@gmail.com

⁴ Ego-distonik; egonun ihtiyaçları ve hedefleriyle çatışan veya uyumsuz olan veya dahası, ego ile çatışan düşünce ve davranışlara (rüyalar, zorlamalar, arzular vb.) atıfta bulunur.

⁵ Ego-sintonik; ihtiyaçları ve hedeflerine uyum veya kabul edilebilir olan davranışlar, değerler ve duyguları ifade eder.

Kaynaklar

1. Diagnostic and statistical manual of mental disorder Fifth Edition DSM-5 (2013) *Disruptive, impulse-control, and conduct disorders*. (<https://dsm.psychiatryonline.org/doi/full/10.1176/appi.books.9780890425596.dsm15>)
2. Kandemir F, Büken B, Büken E, et al. Kleptomani (Çalma Deliliği)'ye yol açan faktörler ve ceza sorumluluğu'nun değerlendirilmesi. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*. 2014;4(2):21-24.
3. Baylé FJ, Caci H, Millet B, et al. Psychopathology and comorbidity of psychiatric disorders in patients with kleptomania. *Am J Psychiatry*. 2003;160(8):1509-1513.
4. Amerikan Psikiyatri Birliği. (2007). Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal Elkitabı. (Köroğlu, Çev. Ed.). Ankara: Hekimler Yayın Birliği.
5. DSM-5 Handbook of Differential Diagnosis (2013). DSM-5 Classification (<https://dsm.psychiatryonline.org/doi/book/10.1176/appi.books.9781585629992>)
6. Aydın, A. (2017). *Adli Psikiyatri Olgularının Retrospektif Değerlendirilmesine Dair Bir Çalışma - Yüksek Lisans Tezi*. Antalya: A.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
7. Bozkurt, Ö. (2016). *Türk Ceza Kanunu'nda Akıl Hastalarına İlişkin Sorumluluk Rejimi -Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
8. Grant, J. E. (2006). Kleptomania. In E. Hollander & D. J. Stein (Eds.), *Clinical manual of impulse-control disorders* (p. 175 - 201). Washington, DC: American Psychiatric Publishing, Inc.
9. Çalıyurt O. Kleptomani. *Türkiye Klinikleri J Psychiatry-Special Topics*. 2009;2:46-56.
10. Grant JE. Outcome study of kleptomania patients treated with naltrexone: A chart review. *Clinical Neuropharmacology*. 2005;28(1):11-14.
11. Presta S, Marazziti D, Dell'Osso L. Kleptomania: clinical features and comorbidity in an Italian sample. *Compr Psychiatry*. 2002;43:7-12.
12. Aboujaoude E, Gamel N, Koran LM. Overview of kleptomania and phenomenological description of 40 patients. *Prim Care Companion J Clin Psychiatry*. 2004;6:244-247.
13. Grant JE, Levine L, Kim D, et al. Impulse control disorders in adult psychiatric inpatients. *Am J Psychiatry*. 2005;162(11):2184-2188.
14. Soysal H. Dürtü Kontrol Bozukluklarının Adli Psikiyatrik Yönleri. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*. 2015;7(1):16-29.
15. Burt, V.K., Katzman JW. (2000). Impuls-Control Disorders Not Elsewhere Classified. In Sadock, B.J, Sadock, V.A. (Eds.) *Comprehensive Textbook of Psychiatry* (7th ed., pp. 1701-1703). Philadelphia, USA: Lippincott Williams & Wilkins.
16. Bican M. (2011). *Yaşlı Hastalarda Dürtü Kontrol Bozukluklarının Özellikleri - Uzmanlık Tezi*. Adana: Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı.